

# ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

**Дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1996, № 3, мод.55; соли 1997, № 9, мод. 117; соли 1998, №10, мод.119; соли 2001, № 7, мод. 475; соли 2003, № 8, мод. 452)

## I. ҚОИДАҲОИ УМУМӢ

**Моддаи 1. Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон шахсоне эътироф мешаванд, ки мансубияти шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон намебошанд ва ҳуҷҷате доранд, ки мансубияти онҳоро ба шаҳрвандии давлати дигар тасдиқ мекунад.

Мутобиқи Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқу озодиҳои дахлдор қафолат дода мешавад.

**Моддаи 2. Қонунҳо дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳамин Қонун ва санадҳои дигари қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иборатанд, ки мутобиқи Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчунин дар асоси шартномаҳои байналмилалӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад.

**Моддаи 3. Асосҳои вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Агар дар Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳамин Қонун ва Қонунҳои дигари Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нашуда бошад, шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқу озодиҳо ва ӯҳдадорӣҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон баробар истифода мебаранд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон новобаста аз аслу насаб, вазъи иҷтимоӣ шароити молиявӣ, мансубияти наҷодиву миллӣ, чинсият, маълумот, забон, муносибат ба дин, навъу хусусияти машғулиятшон ва ҳолатҳои дигар дар назди Қонун баробаранд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон нисбати шаҳрвандони давлатҳои дигар, ки дар он ҷо ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон қасдан маҳдуд карда мешаванд, маҳдудиятҳои мутобиқ муқаррар мекунад.

Аз тарафи шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шудани ҳуқуқу озодиҳо набояд ба манфиатҳои ҷумҳурӣ, ҳуқуқ ва

манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарар расонад.

#### **Моддаи 4. Ҷаҳдадории эҳтироми Конституция (Сарқонун) ва риояи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Амалӣ қардани ҳуқуқу озодиҳое, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба шаҳрвандони хориҷӣ дода шудааст, аз иҷрои ҷаҳдадориашон, ки қонунгузори муқаррар қардааст, қудонашаванда аст.

Шаҳрвандони хориҷии муқими Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷаҳдадоранд, ки Конституцияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистонро эҳтиром ва қонунҳои ҷумҳуриро риоя кунанд, расму оини халқҳои соқини қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистонро гиروми доранд.

#### **Моддаи 5. Суқунати доими ва муваққатии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси равидиди омадурафт ворид шуда метавонанд, ки онро Вазорати қорҳои хориҷӣ, сохторҳои дар хориҷа будаи он ва инқунин сафоратхонаву муассисаҳои қонсулии давлатҳои хориҷие додаанд, ки бо онҳо Ҷумҳурии Тоҷикистон шартномаҳои дахлдор бастааст.

Агар шаҳрвандони хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мӯхлати зиёда аз шаш моҳ ворид шаванд, онҳо бояд хатман аз мақомоти қорҳои дохили гувоҳномаи иқомат гиранд. Мӯхлати гувоҳномаи иқомат дар баробари дароз қардани мӯхлати равидиди омадурафт дароз қарда мешавад. Бе дароз қардани равидиди омадурафт мӯхлати гувоҳномаи иқоматӣ дароз қарда намешавад. Мӯхлати гувоҳномаи иқомати дарозқардашуда бе дароз қардани равидиди омадурафт безътибор дониста мешавад.

Шаҳрвандони хориҷие, ки бо дигар асосҳои қонунӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон ворид мешаванд, соқинони муваққати ҳисобида мешаванд. Онҳо ҷаҳдадоранд мувофиқ тартиби муайяншуда шиносномаҳои миллии худ ё ҳуҷҷатҳои ивазқунандаи онро дар мӯхлати то се шабонарӯз аз қайд гузаронида, бо хотима ёфтани мӯхлати суқунат Ҷумҳурии Тоҷикистонро тарқ кунанд.

#### **Моддаи 6. Паноҳгоҳ додан**

Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад ба он шаҳрвандони хориҷие, ки мавриди вайрон қардани ҳуқуқи инсон қарор гирифтаанд, паноҳгоҳи сиёси диҳад.

Паноҳгоҳи сиёсиро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон медиҳад.

## **II. ҲУҚУҚ, ОЗОДИҲО ВА ҶАҲДАДОРИҲОИ АСОСИИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶИ ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

#### **Моддаи 7. Фаъолияти меҳнатӣ**

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суқунати доими доранд, метавонанд мутобиқи асоҳо ва тартибе, ки барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар шудаанд, дар қорхонаҳо, муассисаҳо ва

ташкilotхо коргар ё хизматчӣ шуда кор кунанд ё ба фаъолияти дигари меҳнати машғул шаванд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққати омадаанд, ба фаъолияти муайяни меҳнатӣ ба шарте машғул шуда метавонанд, ки он ба мақсадҳои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омаданашон мувофиқ мебошад.

Агар мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба вазифаи алоҳида таъин ё ба фаъолияти муайяне машғул шудан ба мансубияти шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон вобаста бошад, шаҳрвандони хориҷӣ ба ин вазифаҳо таъин ва ба ҳамин гуна фаъолият машғул шуда наметавонанд.

Шаҳрвандони хориҷӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои меҳнатӣ ҳуқуқи ўҳдадорихои баробар доранд.

### **Моддаи 8. Истироҳат**

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи истироҳат қардан доранд.

### **Моддаи 9. Ҳифзи саломатӣ**

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор доранд, ба ҳифзи саломатӣ ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суқунати доимӣ доранд, баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ёрии тиббӣ истифода мебаранд.

Ба шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққатӣ омадаанд, ёрии тиббӣ мувофиқи тартибе расонида мешавад, ки аз тарафи Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар қарда шудааст.

### **Моддаи 10. Ҳифзи иҷтимоӣ**

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон суқунати доимӣ доранд, барои гирифтани ёрдампулиҳо, нафақа ва навъҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба Ҷумҳурии Тоҷикистон барои иқомати муваққатӣ омадаанд, барои гирифтани ёрдампулиҳо, ва навъҳои дигари таъминоти иҷтимоӣ дар асос ва ба тартибе ҳуқуқ доранд, ки қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар қардаанд.

Агар барои таъин қардани, нафақа стажи муайяни кор талаб қарда шавад ба шаҳрвандони хориҷӣ дар асос ва ба тартибе, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар қардааст, ба ин стаж метавонад қори дар хориҷа қардаи онҳо ҳисоб қарда шавад.

### **Моддаи 11. Додани манзили истиқоматӣ**

Шаҳрвандони хориҷие, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доимӣ истиқомат мекунанд, дар асос ва ба тартиби барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда дар хонаҳои фонди манзилии давлатӣ ва ҷамъиятӣ

кооперативҳои манзилию сохтмонӣ барои ба истифода гирифтани манзили истиқоматӣ ва ба доштани хонаи хусусӣ ё квартира ҳуқуқ доранд.

### **Моддаи 12. Ҳуқуқи амволи ва шахсии ғайриамволи**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд амволи хусусӣ дошта бошанд, молу мулкро ба мерос монанд ё гиранд, ҳуқуқи муаллифӣ кори илмӣ, эҷодиёти бадеӣ ва фарҳангӣ, кашфиёт, ихтироот, намунаҳои саноатӣ, ҳамчунин ҳуқуқи дигари амволию ғайриамволиро дошта бошанд, агар қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигарро пешбинӣ накарда бошанд.

### **Моддаи 13. Гирифтани маълумот**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои гирифтани маълумот ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷие, ки ба мактабҳо қабул шудаанд, мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ ва ўҳдадорихои талабагон ва донишҷӯёнро доранд, агар дар қонунҳои ҷорӣ ҷумҳурӣ тартиби дигаре пешбинӣ нашуда бошад.

### **Моддаи 14. Истифода аз дастовардҳои фарҳангӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои истифода аз дастовардаҳои фарҳангӣ баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вазифадоранд, ки нисбати ёдгориҳои таърихӣ ва фарҳангӣ, дигар арзишҳои фарҳангӣ эҳтиёткорона муносибат намоянд.

### **Моддаи 15. Иштирок дар ташкилотҳои ҷамъиятӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доимӣ зиндагӣ мекунанд, ҳуқуқ доранд дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ба иттифоқҳои касаба, ташкилотҳои кооперативӣ, ҷамъиятиҳои илмӣ, фарҳангӣ, варзиш ва дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ, ғайр аз ҳизбҳои сиёсӣ дохил шаванд, агар ин хилофи оинномаҳои (низомномаҳои) ташкилотҳои мазкур ва қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад.

### **Моддаи 16. Озодии вичдон**

Ба шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд, баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон озодии вичдон кафолат дода мешавад.

Таҳриқи ҳукумат ва бадбинӣ ба иртиботи дину мазҳаб манъ аст.

### **Моддаи 17. Муносибатҳои занушӯй ва оила**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шартномаҳои байналмилалӣ ақди никоҳ намоянд ва онро бекор кунанд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон дар муносибатҳои занушӯӣ ва оилавӣ аз ҳуқуқҳои истифода мебаранд ва ба зимма вазифаҳо доранд.

#### **Моддаи 18. Дахлнопазирии шахс ва манзил**

Мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои шаҳрвандони хориҷӣ дар ҷумҳурӣ дахлнопазирии шахс ва манзил ва дигар ҳуқуқҳои шахсӣ кафолат дода мешавад.

#### **Моддаи 19. Дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон аз як ҷо ба ҷои дигар рафтан ва ҷои зист интихоб намудани шаҳрвандони хориҷӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ метавонад дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқи тартиби муқарракардаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон аз як ҷо ба ҷои дигар раванд ва ҷои зистро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон интихоб намоянд.

Маҳдудият дар бобати аз як ҷо ба ҷои дигар рафтан ва интихоби ҷои зист вақте роҳ дода мешавад, ки агар он барои таъмини амнияти миллӣ, ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ ва маънавии аҳоли, ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шахсон зарур бошад.

#### **Моддаи 20. Андоз ва боч**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асосҳои умумӣ бо шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон андозу бочҳо месупоранд, агар қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон чизи дигарро пешбинӣ накарда бошад.

#### **Моддаи 21. Ҳимояи ҳуқуқи шаҳрвандони хориҷӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ҳимояи молу мулкӣ шахсӣ, оилавӣ ва ғайра ҳуқуқ доранд, ки ба суд ва дигар мақомоти давлатӣ муроҷиат намоянд.

Шаҳрвандони хориҷӣ дар суд баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳуқуқи мурофиавӣ истифода мебаранд.

#### **Моддаи 22. Муносибат ба ҳуқуқи интихоботӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ба мақомоти қонунгузорӣ ва иҷроияи ҳокимият интихоб карда, интихоб шуда ва таъин шуда, инчунин дар раёйпурсии умумихалқӣ иштирок карда наметавонанд.

#### **Моддаи 23. Муносибат ба хизмати ҳарбӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ ба хизмати ҳарбӣ дар сафҳои қувваҳои Мусаллаҳи Ҷумҳурии Тоҷикистон ӯҳдадор намебошанд.

### **III. БА ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН ОМАДАН ВА АЗ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН РАФТАНИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ**

#### **Моддаи 24. Омадан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Шаҳрвандони хориҷӣ ба Ҷумҳурии Тоҷикистон бо шиносномаҳои ҳақиқии хориҷӣ ё ҳуҷҷатҳои, ки онҳоро иваз мекунанд, дар сурати мавҷуд

будани визаи додаи мақомоти салоҳиятноки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шахси Вазорати қорҳои хориҷӣ ва воҳидҳои хориҷии он, инчунин сафоратхонаю консулхонаҳои мамлакатҳои хориҷие, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон бо онҳо созишномаҳои дахлдор дорад, омада метавонанд.

Ба шаҳрвандони хориҷӣ барои ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омадан мумкин аст дар ҳолатҳои зерин иҷозат дода нашавад:

- 1) ба манфиати таъмини амнияти миллӣ ё ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ;
- 2) агар ин барои ҳимояи ҳуқуқ ва манфиатҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони дигар зарур бошад;
- 3) агар дар вақти пештар ба Ҷумҳурии Тоҷикистон омадани ин шахс фактҳои аз ҷониби вай вайрон кардани қонунгузориҳои оиди мавқеи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунгузор оиди гумрук, асъор ё дигар қонунгузориҳои ҷумҳурӣ муқаррар карда шуда бошад;
- 4) агар дар вақти пешниҳод кардани дархост барои омадан вай дар бораи худ маълумоти бардуруғ дода ё ҳуҷҷатҳои заруриро пешниҳод накарда бошад;
- 5) бо асосҳои дигаре, ки қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар кардааст.

## **Моддаи 25. Рафтани аз Ҷумҳурии Тоҷикистон**

**Шаҳрвандони хориҷӣ Ҷумҳурии Тоҷикистонро бо шиносномаҳои хориҷӣ ё ҳуҷҷатҳои онҳоро ивазкунанда, дар сурати ба итмом расидани мӯҳлати раводидҳои омадурафт ва ё дароз кардани муддати гувоҳномаи иқомат, дар ҳолати мавҷудияти раводидҳои рафтани, ки онҳоро мақомоти салоҳиятдори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шахси Вазорати қорҳои хориҷӣ додаанд, тарк менамоянд.**

Ба шаҳрвандони хориҷӣ дар чунин ҳолатҳо барои рафтани аз Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода намешавад:

- 1) агар барои ба ҷавобгариҳои ҷиноятӣ кашидани вай асос бошад, то хатми қор аз рӯи парванда;
- 2) агар вай барои содир намудани ҷиноят маҳкум шуда бошад, - то адои ҷазо ё озодшавӣ аз ҷазо;
- 3) агар рафтани вай хилофи манфиатҳои таъмини амнияти миллӣ бошад, — то ҳалли амали ҳолатҳои, ки ба рафтани монеъ мешаванд;
- 4) агар асосҳои дигари муқарраркардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон вучуд дошта бошад, ки ба рафтани монеъ мешаванд.

Аз Ҷумҳурии Тоҷикистон рафтани шаҳрвандони хориҷӣ, ки баъзе манфиатҳои муҳими Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шахсони ташкилотҳои дигари ҷамъиятӣ, кооперативӣ ё дигар ташкилотҳои ҷамъиятӣ бо вай алоқаманд мебошанд, то аз тарафи вай адо намудани ўҳдадорихои амволиаш мавқуф шуда метавонад.

## **Моддаи 26. Гузашта рафтани транзитӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ, ки аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ба тариқи транзитӣ гузашта мераванд, қоидаҳои гузашта рафтани транзитиро дар нуқтаи сарҳади Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи хатти ҳаракати муқарраршуда риоя мекунанд ва метавонанд дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон дар

сурати доштани визаи транзитӣ, ки аз тарафи **Вазорати корҳои хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон** дода шудааст, таваққуф намоянд.

**Моддаи 27. Муқаррар намудани қоидаҳои дохил шудан ба Ҷумҳурии Тоҷикистон, баромада рафтани аз Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузашта рафтани транзитӣ аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Қоидаҳои дохил шудан, баромада рафтани шаҳрвандони хориҷӣ аз Ҷумҳурии Тоҷикистон ва гузашта рафтани транзитии онҳо аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон тавассути ин Қонун ва аз тарафи **Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон** муқаррар карда мешаванд.

### **III. МАСЪУЛИЯТИ ШАҲРВАНДОНИ ХОРИҶӢ, КАМ КАРДАНИ МӢХЛАТИ БУДУ БОШ, РОНДА ШУДАН**

**Моддаи 28. Асосҳои масъулият барои қонуншиканӣ**

Шаҳрвандони хориҷӣ, ки дар қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиноят, қонуншиканиии маъмурӣ, ё қонуншиканиии дигар содир кардаанд, дар асосҳои умумӣ баробари шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди масъулият қарор мегиранд.

**Моддаи 29. Масъулият барои вайрон кардани қоидаҳои буду бош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва гузашта рафтани транзитӣ аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Нисбати шаҳрвандони хориҷӣ, ки қоидаҳои будубошро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон вайрон менамояд, яъне бе ҳуҷҷати ҳуқуқӣ истиқомат ё бо ҳуҷҷатҳои қалбақӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон зиндагӣ мекунанд, тартиби муқарраршудаи бақайдгирӣ ё сабти маҳалли истиқоматӣ, ё аз як ҷо ба ҷои дигар рафтани ва интиҳоби ҷои истиқоматро риоя намекунанд, баъди хатми мӯҳлати таъиншудаи буду боши худ аз баромада рафтани саркашӣ менамоянд, инчунин қоидаҳои гузашта рафтаниро аз қаламрави Ҷумҳурии Тоҷикистон риоя наменамоянд, чораҳои дорои хусусияти маъмурӣ ва ҷиноятӣ татбиқ шуда метавонад.

**Моддаи 30. Кам кардани мӯҳлати буду бош дар Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Барои шаҳрвандони хориҷӣ, ки қонуни оид ба вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистонро вайрон мекунанд, мӯҳлати муайяни буду боши вай дар Ҷумҳурии Тоҷикистон кам карда шуда метавонад.

Мӯҳлати буду боши шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон инчунин дар ҳолатҳои, ки асос барои буду боши минбаъдаи вай аз байн рафта бошад, кам карда мешавад.

Қарор дар бораи кам кардани мӯҳлати буду боши шаҳрвандони хориҷӣ аз тарафи мақомоти корҳои дохилӣ қабул карда мешавад.

**Моддаи 31. Ронда шудан аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Шаҳрванди хориҷӣ дар ҷунин мавридҳо аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ронда шуда метавонад:

1) агар амалу рафтори вай хилофи манфиатҳои таъмини амнияти миллӣ ё ҳифзи тартиботи ҷамъиятӣ бошад;

2) агар ин барои ҳифзи саломатӣ ва ахлоқи аҳоли, ҳимояи ҳуқуқ ва манфитҳои қонунии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон зарур бошад;

3) агар вай қонуни оид ба вазъи ҳуқуқи шаҳрвандони хориҷиро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои гумрук, асъор ё дигар қонуни ҷумҳуриро вайрон карда бошад.

Қарор дар бораи ронда шудани шаҳрвандони хориҷӣ аз тарафи **Вазорати амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо розигии Прокурори генералии ҷумҳурӣ** қабул карда мешавад ва агар рондашаванда дар мӯҳлати як ҳафтаи баъди қабули он дар бораи ронда шуданаш ба суд оиди қонунӣ будани қарори мазкур муроҷиат накунад, қарор иҷро карда мешавад. Ҳалномаи суд аз руи тартиби барои шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон муқарраршуда қабул карда мешавад.

**Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон на дертар аз ду моҳи то ба охир расидани мӯҳлати ҷазои шаҳрванди хориҷии маҳкумшуда, ки бояд аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда шавад, ба мақомоти минтақавӣ оид ба муҳоҷират, корҳои дохилӣ ва амнияти ҷои ҷойгиршавии муассиса ё мақома, ки иҷрои ҷазои ҷиноятиро амалӣ менамояд, дар бораи озодшавии он хабар медиҳад.**

## **V. ҚОИДАҲОИ ХОТИМАВӢ**

### **Моддаи 32. Амали қонун нисбати шахсони бешаҳрвандӣ**

Нуқтаҳои ин Қонун нисбати шахсони бешаҳрвандӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ мешаванд, агар аз қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон таври дигар барнаояд.

### **Моддаи 33. Имтиёзот ва масъулияти роҳбарон ва кормандони намояндагӣҳои давлатҳои хориҷӣ ва шахсони дигар**

Нуқтаи ин Қонун ба имтиёзот ва масъулияти роҳбарон ва кормандони намояндагӣҳои дипломатӣ, консулӣ ва шаҳрвандони хориҷии ба онҳо баробаркардашуда, ки бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда шудааст, дахл намекунад.

### **Моддаи 34. Танзими буду боши кормандони намояндагӣҳои хориҷӣ**

Буду боши намояндагӣҳои дипломатӣ ва муассисаҳои консулии давлатҳои хориҷӣ, инчунин аъзоёни оилаҳои онҳо тавассути шартномаҳои байналмилалӣ ва дигар санадҳои ҳуқуқи байналмилалӣ танзим карда мешавад.

**Президенти  
Ҷумҳурии Тоҷикистон  
ш. Душанбе  
1 февралӣ соля 1996  
№230**

**Э. РАҲМОНОВ**



## **ҚАРОРИ МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**Дар хусуси тартиби қорӣ намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон  
«Дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии  
Тоҷикистон»**

**(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон соли 1996, №3, мод.56)**

Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи вазъи ҳуқуқии шаҳрвандони хориҷӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз лаҳзаи ба таъъ расиданаш қорӣ карда шавад.
2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мӯҳлати як моҳ ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар хусуси бо Қонуни мазкур мутобик гардидани қонунгузории қорӣ тақлифҳо пешниҳод намояд.
3. Ба Вазорати корҳои хориҷӣ супорида шавад, ки дар хусуси қабули Қонуни мазкур ба Созмони Миллалӣ Муттаҳид маълумот диҳад.

**Раиси Маҷлиси Олии  
Ҷумҳурии  
С. РАҶАБОВ  
ш. Душанбе 1 февралӣ соли 1996  
№231**

**Тоҷикистон**